

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

9.3.2009

B6-0113

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatava küsimuse O-0026/2009 alusel

vastavalt kodukorra artikli 108 lõikele 5

Esitaja(d): Thijs Berman

arengukomisjoni nimel

Veeressursid, pidades silmas viiendat ülemaailmset veefoorumit Istanbulis 16.–22. märtsil 2009

Euroopa Parlamendi resolutsioon veeressursside kohta, pidades silmas viiendat ülemaailmset veefoorumit Istanbulis 16.–22. märtsil 2009

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1997. aastal Marrakechis, 2000. aastal Haagis, 2003. aastal Kyotos ja 2006. aastal Méxicos toimunud nelja eelmise ülemaailmse veefoorumi lõppdeklaratsioone;
 - võttes arvesse Dublini konverentsi deklaratsiooni (1992), milles soovitatakse veevarude integreeritud haldamist, tunnistatakse vee väärtust kõikides selle kasutusvaldkondades ja võetakse kasutusele veehinna määramise põhimõte;
 - võttes arvesse ülemaailmse veenõukogu loomist 1996. aastal eesmärgiga soodustada arutelu rahvusvahelise veepoliitika oluliste küsimuste üle;
 - võttes arvesse Bonnisi 2001. aastal toimunud rahvusvahelise veekonverentsi ministrite deklaratsiooni, milles rõhutatakse pakilist vajadust soodustada kõigi võimalike investorrühmade poolset rahastamist ning täiendada veepoliitika riiklikku rahastamist erakapitali lisamisega ja edendada samal ajal kohaliku tasandi meetmeid;
 - võttes arvesse Monterrey konverentsi, millel võeti kasutusele ülemaailmse veepartnerluse mõiste, mis tähistab mitmemõõtmelist dialoogi võrsete partnerite vahel, kelle hulka kuuluvad ettevõtted, finantsasutused ja kodanikuühiskond, ning mis võeti kasutusele 2001. aastal Aafrika uues arengupartnerluses, Genovas toimunud G8 kohtumisel ning 2003. aastal Aafrika partnerlusfoorumil;
 - võttes arvesse Helsingis 1992. aastal sõlmitud ja 1996. aastal jõustunud ELi-ÜRO konventsiooni, millega kehtestati õiguslik raamistik piirkondlikuks koostööks piiriüleste vooluveekogude ja rahvusvaheliste järvede kaitse ja kasutamise alal;
 - võttes arvesse New Yorgis toimunud konverentsi aastatuhande arengueesmärkide kohta, mille siht on vähendada 2015. aastaks poole võrra nende inimeste osakaalu, kellel puudub püsiv juurdepääs joogiveele;
 - võttes arvesse ÜRO teist veevarude haldamist käsitlevat aruannet „Vesi, jagatud vastutus”;
 - võttes arvesse oma 15. märtsi 2007. aasta resolutsiooni kohalike omavalitsuste ja arengukoostöö kohta;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsiooni neljanda ülemaailmse veefoorumi kohta Méxicos (16.–22. märts 2006);
 - võttes arvesse komisjonile esitatud suuliselt vastatavat küsimust O-0026/09 viienda ülemaailmse veefoorumi kohta Istanbulis 16.–22. märtsil 2009;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 108 lõiget 5,
- A. arvestades, et vee ja kanalisatsiooni puudumine põhjustab igal aastal 8 miljoni inimese surma, rohkem kui miljardil inimesel puudub lihtne ja taskukohane juurdepääs joogiveele ning peaaegu kahel ja poolmiljardil inimesel puudub juurdepääs kanalisatsioonile;

- B. arvestades, et 2,8 miljardit inimest elavad piirkondades, mis kannatavad veenappuse all, ning see arv suureneb 2030. aastaks 3,9 miljardini;
- C. arvestades, et kliimamuutus ohustab kõige enam vaeseid elanikkonna rühmi, kelle suutlikkus sellega kohaneda on ühtlasi kõige väiksem;
- D. arvestades, et 70 % maailma veetarbimisest ei järgi mingit majandusloogikat, sest põllumajandusvaldkonnas ei maksa keegi vee eest hinda, mis oleks lähedane ressursi hinnale;
- E. arvestades, et ratsionaalsed veevarustusteenused ja veemajandus peaksid määratlema hinnataseme, mis hoiab ära vee liigse kasutamise teatud sektorites ja võimaldab investeerida infrastruktuuri hooldamisse ja parandamisse, ning sellele peavad lisanduma kõrvalmeetmed, et tagada õiglane veejaotus ja valitsuste toetus, mis võimaldaks vaestel perekondadel maksta põhilisi vajadusi rahuldava veekasutuse eest;
- F. arvestades, et veele eraldatavad üldised toetused, mis viivad vee hinna kunstlikult alla, toovad kaasa vee liigse kasutamise teatud sektorites ja on üks peamine veepuuduse põhjus;
- G. arvestades, et vee jaotus on äärmiselt ebavõrdne, kuigi see peaks olema üldine põhiõigus, mida kavandatakse ja hallatakse selleks kõige sobivamal kohalikul tasandil;
- H. arvestades, et veevarustuse liberaliseerimine ja dereguleerimine arengumaades ja eelkõige vähimarenenud riikides võib range reguleeriva raamistiku puudumise korral tuua kaasa hinnatõusu, mis mõjutab kõige vaesemaid ja vähendab nende jaoks vee kättesaadavust;
- I. arvestades, et avaliku ja erasektori partnerlused, kus ranged ja läbipaistvad eeskirjad on ühendatud avaliku sektori omandi ja erainvesteeringutega, võivad seevastu aidata kaasa vee ja kanalisatsiooni kättesaadavuse parandamisele ning tagada kulutõhusa kasutamise;
- J. arvestades, et vee tõhusa haldamise peamised takistused on järgmised: veele omistatud vähene poliitiline ja majanduslik tähtsus, halb haldamine, ebapiisav õiguslik raamistik, läbipaistvuse puudumine läbirääkimistel ja lepingute sõlmimisel, korrupsioon ning hinnataseme teemalise arutelu puudumine;
- K. arvestades, et Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni sõnul on veele ja kanalisatsioonile ametlikust arenguabist eraldatav osa 9 % kahepoolsest ja 4,5 % mitmepoolsest ametlikust arenguabist ning see on halvasti jaotatud, sest vähimarenenud riigid on saanud nendest vahenditest 24 %, kuigi nemad vajavad seda kõige rohkem;
- L. arvestades, et iga kolme aasta tagant korraldatav ülemaailmne veefoorum on võimalus arutada vee ja veevarude haldamisega seotud ülemaailmseid poliitilisi otsuseid ja seada sellealaseid suuniseid,
 - 1. kinnitab, et vesi on inimkonna ühine ressurss ja juurdepääs veele peab olema üldine põhiõigus; nõuab kõigi vajalike meetmete võtmist, et tagada enim puudustkannatavatele elanikkonnarühmadele 2015. aastaks juurdepääs veele;
 - 2. märgib, et vesi on avalik hüvis, mis peab olema avaliku sektori kontrolli all ka siis, kui seda haldab kas osaliselt või täielikult erasektor;
 - 3. rõhutab, et veeresursside haldamise poliitika peab ühtlasi kaasama rahvatervise ja keskkonna kaitsmise valdkondi ning ülemaailmne veefoorum peaks aitama kaasa

strateegiate väljatöötamisele, mis soodustavad vee kõrgetasemelist kvaliteeti tagavaid majandus- ja põllumajandusarengu vorme;

4. soovib selliste vee jaotamise üldiste toetussüsteemide kaotamist, mis ohustavad veeressursside tõhusa haldamise stiimuleid ja soodustavad vee liigset kasutamist, et vabastada vahendid sihipäraseks toetuseks eriti vaestele ja maapiirkonna elanikkonna rühmadele eesmärgiga tagada kõigile juurdepääs taskukohase hinnaga veele;
5. rõhutab, et on otstarbekas asutada ühine veeressursside haldusstruktuur sama valgla ääres asuvate riikide vahel, et luua või tugevdada solidaarsust ja leevendada seeläbi pingeid või lahendada konflikte;
6. tuletab meelde naiste olulist rolli veevarustuse, veevarude haldamise ja nende kaitsmise valdkonnas;
7. nõuab liikmesriikidelt vaatamata finantskriisile, et nad suurendaksid oma panust ametlikus arenguabis, et saavutada aastatuhande arengueesmärgid joogiveega varustamise valdkonnas, mille investeerimisvajadused ulatuvad aastas 180 miljardi dollarini;
8. nõuab, et kümnenda Euroopa Arengufondi raames suurendataks AKV riikidele eraldatavaid Euroopa veerahastu vahendeid ning et arendataks uusi rahastamisvahendeid, kaasa arvatud erasektori vahendeid, ja uuenduslikke partnerlusi, eriti solidaarset rahastamist;
9. soovib, et kahepoolse ametliku arenguabiga toetataks teatud mitmepoolseid meetmeid, nagu Aafrika veealgatust;
10. on seisukohal, et ametlikku arenguabi tuleb kasutada koos kohalike asutuste rahaliste vahendite, vabatahtlike annetuste, pangalaenude ja erasektori kapitaliga, et tagada vee valdkonnas võimalikult terviklik rahastamine;
11. nõuab tagatismehhanismide loomist, mille võiksid välja töötada finantsasutused ja arengukoostöö organisatsioonid, et vastata investorite ettevaatlikkusele veeturul;
12. kinnitab, et riik, kelle ülesanne on määratleda poliitika ja vajalikud vahendid, valida partnerid ja jagada vastutusvaldkonnad, jääb veepoliitikas tähtsaks osalejaks ka siis, kui ta delegerib rakendamise kohalikele asutustele;
13. rõhutab, et veevarude haldamine peaks toimuma detsentraliseeritud, osaleva ja integreeritud lähenemisviisi alusel, mis ühendab kasutajad ja otsustajad veepoliitika kujundamisel kohalikul tasandil;
14. kutsub komisjoni üles töötama välja vett käsitlevaid teadlikkuse suurendamise programme nii Euroopa Liidus kui ka ELi partnerriikides;
15. rõhutab vajadust toetada kohalikke asutusi nende püüdlustes tagada veeressursside demokraatlik haldamine, mis oleks tõhus, läbipaistev, reguleeritud ja austaks säästva arengu eesmärke, et rahuldada elanikkonna vajadusi;

16. kutsub komisjoni ja nõukogu üles tunnistama kohalike asutuste põhirolli veeressursside kaitsmisel ja haldamisel, et nad võtaksid kõikjal vastutuse veesektori haldamise eest, ning peab kahetsusväärseks, et Euroopa kaasrahastamisprogrammides ei kasutata Euroopa Liidu kohalike asutuste potentsiaali piisavalt ära;
17. kutsub seega komisjoni ja nõukogu üles julgustama Euroopa Liidu kohalikke omavalitsusi investeerima osa kasutajatelt vee- ja jäätmekäitluse teenuste eest saadud tasudest detsentraliseeritud koostöömeetmetesse;
18. nõuab avaliku omandi säilitamist arvestades ja asjakohase õigusliku reguleeriva raamistiku raames pingutuste suurendamist erasektori kaasamiseks veejaotusse, et saada kasu selle kapitalist, oskusteabest ja tehnoloogiast eesmärgiga parandada vee ja kanalisatsiooni kättesaadavust;
19. on seisukohal, et riigi ülesanne on integreerida väikesed eraõiguslikud teenuseosutajad riiklikesse veevarustusstrateegiatesse;
20. on seisukohal, et avaliku ja erasektori partnerlus, mille raames avalik sektor jääb infrastruktuuri omanikuks ja sõlmib halduslepingu erasektoriga, võib olla üks võimalus parandada taskukohast juurdepääsu veele ja kanalisatsioonile;
21. nõuab uute lähenemisviiside edendamist, nagu maapiirkondade niisutussüsteemid ja haljasalade loomine linnade ümbruses, et suurendada toiduainetega kindlustatust ja kohalikku sõltumatust;
22. on seisukohal, et kohalike valitsusväliste organisatsioonide vahendaja roll suhtluses elanikkonnaga on asendamatu projektide edu tagamisel vaestes riikides;
23. soovib keskmise tariifi arvutamise süsteemi kehtestamist, mis võimaldaks tagada kõikidele kõige enam puudustkannatavatele inimestele vee mõistliku hinnaga;
24. on veendunud, et kasutada tuleb ka kohalikke sääste, mis eeldab, et valitsused kaotavad kõik kohalike finantsturgude arengut takistavad seadusandlikud, maksualased või halduslikud takistused;
25. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma kasutusele veemajanduse toetamise poliitikat, mis põhineb põhimõttel, et juurdepääs puhtale veele peab olema üldine, õiglane ja mittediskrimineeriv;
26. palub, et komisjon ja liikmesriigid lihtsustaksid ja toetaksid arengumaade pingutusi kliimamuutuse mõjudega kohanemisel ja nende vähendamisel; tuletab sellega seoses meelde vajadust luua kiiresti ülemaailmne kliimamuutuse vastu võitlemise ühendus;
27. rõhutab, et veevarustuse ja haldamise poliitika väljatöötamisel tuleb arvesse võtta vaeste, eriti kliimamuutuse poolt kõige enam ohustatud elanikkonna vajadusi;
28. kutsub nõukogu eesistujat üles esindama Euroopa Liitu Istanbulis toimuval veefoorumil ja järgima järgmist:

- käsitlema juurdepääsu joogiveele kui inimese olulist põhiõigust ja mitte kui tarbekaupa, mis allub ainult turueeskirjadele;
- kaitsma käesolevas resolutsioonis esitatud seisukohti;

29. soovib, et ÜRO raames alustataks läbirääkimisi seda õigust tunnistava rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks;

30. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, AKV-ELi ministrite nõukogule, ÜRO peasekretärile ja rahvusvahelise veelepingu komiteede peasekretariaadile.